

Dr. Helen Sharman 1^η Βρετανή αστροναύτης University of Sheffield Alumna

ΤΑ ΦΡΕΣΚΑ

Σκέψεις απ' το διάστημα για τον εγκλεισμό & την απομόνωση! 1

τ. 198 06-05-2020 με κορονοϊό

Η πρώτη Βρετανή αστροναύτης και περήφανη απόφοιτος του πανεπιστημίου του Sheffield, Dr. Helen Sharman, έχει την πιο μεγάλη εμπειρία – συγκριτικά με πολλούς από εμάς- στο πως είναι η ζωή στην απομόνωση. Σε αυτές τις πρωτόγνωρες μέρες που περνάμε, μοιράζεται κάποιες πολύ εμπνευστικές σκέψεις της με τους άλλους αποφοίτους του Sheffield παντού και με όλο τον κόσμο.

Η επιλογή μου να «βάλω τον εαυτό μου» σε ένα μικρό διαστημόπλοιο, με λίγους μόνον ανθρώπους και έχοντας προετοιμαστεί και περάσει από πολύμηνη εκπαίδευση για αυτό, δεν είναι ακριβώς ανάλογο με την κατάσταση του Covid - 19, όπου κυριαρχεί η αβεβαιότητα, η αυτοαπομόνωση και η κοινωνική αποστασιοποίηση.

Παρόλα αυτά το ότι αυτοπεριορίστηκα μέσα σε ένα διαστημόπλοιο και μέσα σε ένα περιβάλλον γεμάτο κινδύνους έχει κάποιες ομοιότητες με την σημερινή κατάσταση. Τις μάζεψα λοιπόν στις παρακάτω σκέψεις.

1. Στο διάστημα, έχουμε τα βασικά για την επιβίωση, την τροφή, ένα καταφύγιο και άλλους συναδέρφους δίπλα μας για παρέα. όμως αυτό που λείπει περισσότερο στους αστροναύτες είναι η οικογένεια και οι φίλοι. Αυτές είναι οι στενές σχέσεις μας που στη Γη τις θεωρού(σα)με αυτονόητες και δεδομένες. Σε πολύ μεγάλης διάρκειας ταξίδια μας λείπουν και οι διάφοροι άνθρωποι που συναντάμε καθημερινά στη Γη ακόμα κι αν δεν αλληλεπιδρούμε και δε μιλάμε με αυτούς.

Ήμουν στο διάστημα πριν ανακαλυφθούν οι δορυφορικές τηλεπικοινωνίες και έτσι ήμουν εξαρτημένη από την ασύρματη επικοινωνία και ήταν τότε πολύ καλό που μπορούσα να μιλήσω με τη Γη έστω και για πολύ μικρή χρονική διάρκεια (ήμασταν σε τροχιά πάνω από την επιφάνεια της Γης με ταχύτητα 17500 μίλια την ώρα κι έτσι χάναμε την επαφή πολύ σύντομα). Τώρα υπάρχουν πολλοί τρόποι για να κρατάμε επαφή και να επικοινωνούμε με τους ανθρώπους γύρω μας. Το κλασικό τηλέφωνο, οι video κλήσεις, skype, sms, e-mails είναι μόνο κάποιοι από αυτούς. Μπορούμε να χαιρετήσουμε με ένα νεύμα τους γείτονές μας από μακριά, αλλά και να χαμογελάσουμε ή να πούμε ένα «γεια» σε αυτούς που συναντάμε στο δρόμο και περπατούν σε απόσταση 2 μέτρων από εμάς!

2. Η ζωή μέσα σε ένα πολύ μικρό χώρο, αυτόν του διαστημοπλοίου, με άλλους ανθρώπους απαιτεί λίγο παραπάνω σεβασμό και ανοχή από ό,τι συνήθως, για να μένουν θερμές κι ειλικρινείς οι ανθρώπινες σχέσεις. Οι αστροναύτες δεν διαλέγουν οι ίδιοι τους άλλους αστροναύτες με τους οποίους θα «συγκατοικήσουν», αλλά η ικανότητά τους να συμπράττουν και να συνεργάζονται αποτελεί ένα κύριο κριτήριο (και ένα

σημαντικό τομέα) για τη διαδικασία και την περίοδο της επιλογής τους. Καθώς δεν επιλέγουμε με ποιους θα μείνουμε στο ίδιο σπίτι πρέπει να εργαστούμε ιδιαίτερα σκληρά στην «ανοιχτή επικοινωνία» και στις ενεργές αλληλεπιδράσεις. Πρέπει να κατανοούμε τις ματαιώσεις (απογοητεύσεις) ο ένας του άλλου, το τι μας ενοχλεί το τι μας βοηθάει για να χαλαρώσουμε. Ακόμα, βοηθάει όταν οι πιο δύσκολες εργασίες μοιράζονται. (Δουλειές όπως η επεξεργασία των στερεών υπολειμμάτων από την τουαλέτα ή η αλλαγή των φίλτρων εξαερισμού του διαστημόπλοιο γίνονται εκ περιτροπής στο διάστημα).

3. Όντας σε τροχιά, οι ζωές όλων μας εξαρτώνται από τον καθέναν μας που κάνει καλά τη δουλειά του. Σίγουρα ήταν μια κατάσταση μέσα στα νεύρα όταν χάσαμε την παροχή της ηλεκτρικής μας ενέργειας και χρειάστηκε να κάνουμε μια χειροκίνητη σύζευξη του σκάφους... αλλά τριάντα χρόνια μετά, το πλήρωμά μου κι εγώ είμαστε ακόμα φίλοι. Οι δύσκολες στιγμές που μοιραστήκαμε τότε μπορεί να είναι μια αληθινά συνδετική εμπειρία. (Μας «δένουν τα δύσκολα»!)

4. Ο έλεγχος της αποστολής (η Ομάδα Ελέγχου) προγραμματίζει τις ημέρες μου λεπτό προς λεπτό. Δε με πείραζε αυτό καθόλου, διότι ήξερα ότι ήταν ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για να χρησιμοποιήσω το χρόνο μου. Όμως, απολάμβανα απίστευτα, τα μικρά πράγματα πάνω στα οποία μπορούσα να έχω τον έλεγχο, όπως τι είδους χυμό φρούτων θα έπινα και τι ώρα θα πήγαινα για ύπνο. Τώρα, έχουμε την οδηγία να μένουμε στο σπίτι αλλά ακόμα έχουμε έναν κάποιον έλεγχο (κανείς δε μας λέει ποιο βιβλίο να διαβάσουμε, ή τι ώρα να σηκωθούμε από το κρεβάτι...) και υπάρχει πίσω από αυτές τις οδηγίες και ένας τεράστιος σκοπός: να σωθούν ζωές...

5. Δε φοβόμουν, δεν είχα άγχος, να ζω με το ρίσκο του διαστημικού ταξιδιού, γιατί είχα έναν καλό σχεδιασμό και συστήματα υποστήριξης (Back-up). Ήξερα τι να κάνω σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης όπως στην απώλεια πίεσης αέρα στο σκάφος ή σε μία πυρκαγιά. Γνώριζα τι να κάνω σε άλλες – όχι τόσο συνηθισμένες- καταστάσεις, όπως στην περίπτωση απώλειας σήματος επικοινωνίας ή στην περίπτωση χειροκίνητης πρόσδεσης. Για εμάς τώρα, είναι τόσο απλά τα πράγματα, όταν έχουμε στη διάθεσή μας μια σειρά επαφών επικοινωνίας -εύκολης πρόσβασης- ένα πρόγραμμα για την ώρα που έχουμε στη χρήση του υπολογιστή μας ή ίσως κι ένα πλάνο για το ποιος θα φροντίζει το ζωάκι μας αν εμείς δε θα μπορούμε για λίγο

(Συνεχίζεται)